

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 13 april 2000 *

I mål C-176/96,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), från Tribunal de première instance de Bruxelles (Belgien), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Jyri Lehtonen,

Castors Canada Dry Namur-Braine ASBL

och

Fédération royale belge des sociétés de basket-ball ASBL (FRBSB),

i närvaro av:

Ligue belge — Belgische Liga ASBL,

* Rättegångsspråk: franska.

angående tolkningen av artiklarna 6 och 48 i EG-fördraget (nu artiklarna 12 EG och 39 EG i ändrad lydelse) och artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget (nu artiklarna 81 EG och 82 EG),

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av ordföranden på andra avdelningen R. Schintgen, tillförordnad ordförande på sjätte avdelningen, samt domarna G. Hirsch och H. Ragnemalm (referent),

generaladvokat: S. Alber,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Jyri Lehtonen och Castors Canada Dry Namur-Braine ASBL, genom advokaterna L. Misson och B. Borbouse, Liège,

- Fédération royale belge des sociétés de basket-ball ASBL (FRBSB), genom advokaterna J.-P. Lacomble och G. Tuts, Liège,

- Ligue belge — Belgische Liga ASBL, genom advokaten F. Tilkin, Liège,

- Tysklands regering, genom E. Röder, Ministerialrat, förbundsekonoministeriet, och S. Maass, Regierungsrätin, samma ministerium, båda i egenskap av ombud,

- Greklands regering, genom biträdande juridiske rådgivaren V. Kontolaimos, statens rättsliga råd, och biträdande juridiske rådgivaren P. Mylonopoulos, utrikesministeriets särskilda rättsavdelning — enheten för europarätt, båda i egenskap av ombud,

- Frankrikes regering, genom M. Perrin de Brichambaut, directeur des affaires juridiques, utrikesministeriet, och A. de Bourgoing, chargé de mission, rättsavdelningen vid samma ministerium, båda i egenskap av ombud,

- Italiens regering, genom professor U. Leanza, chef för utrikesministeriets avdelning för diplomatiska tvister, i egenskap av ombud, biträdd av D. Del Gaizo, avvocato dello Stato,

- Österrikes regering, genom M. Potacs, Bundeskanzleramt, i egenskap av ombud,

- Europeiska gemenskapernas kommission, genom M. Wolfcarius och F.E. González-Díaz, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 29 april 1999 av: Jyri Lehtonen och Castors Canada Dry Namur-Braine ASBL, företrädda av L. Misson och B. Borbouse, Fédération royale belge des sociétés de basket-ball ASBL (FRBSB), företrädd av J.-P. Lacomble och advokaten F. Herbert, Bryssel, Danmarks regering, företrädd av avdelningschefen J. Molde, utrikesministeriet, i egenskap av ombud, Greklands regering, företrädd av juridiska ombudet M. Apessos, statens rättsliga råd, i egenskap av ombud, Spaniens regering, företrädd av N. Díaz Abad, abogado del Estado, i egenskap av ombud, Frankrikes regering, företrädd av C. Chavance, conseiller des affaires étrangères, utrikesministeriets rättsavdelning, och C. Bergeot, praktikant vid samma avdelning, båda i egenskap av ombud, Italiens regering, företrädd av D. Del Gaizo, och kommissionen, företrädd av M. Wolfcarius och E. Gippini-Fournier, rättstjänsten, i egenskap av ombud,

och efter att den 22 juni 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Tribunal de première instance de Bruxelles har, inom ramen för ett interimistiskt förfarande, genom beslut av den 23 april 1996, som inkom till domstolens kansli den 22 maj 1996, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) ställt en fråga om tolkningen av artiklarna 6 och 48 i EG-fördraget (nu artiklarna 12 EG och 39 EG i ändrad lydelse) och artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget (nu artiklarna 81 EG och 82 EG).

- 2 Frågan har uppkommit i en tvist mellan Jyri Lehtonen och Castors Canada Dry Namur-Braine ASBL (nedan kallad Castors Braine), å ena sidan, och Fédération royale belge des sociétés de basket-ball ASBL (nedan kallad FRBSB) samt Ligue belge — Belgische Liga ASBL (nedan kallad BLB), å andra sidan, avseende Castors Braines rätt att låta Jyri Lehtonen spela i matcher i division 1 i den belgiska nationella mästerskapsserien i basket.

Reglerna för organisering av basketidrotten och reglerna avseende fristerna för spelarövergång

- 3 På världsnivå organiseras basketidrotten av Internationella basketförbundet (nedan kallat Fiba). Det belgiska förbundet heter FRBSB och reglerar basketidrotten på såväl amatörplanet som på professionell nivå. BLB, som den 1 januari 1996 bestod av elva av de tolv basketföreningarna i division 1 i den belgiska nationella mästerskapsserien, har som målsättning att främja basketi-

drotten på högsta nivå och företräda den belgiska elitbasketidrotten på det nationella planet, bland annat vid FRBSB.

- 4 I Belgien är spelet i division 1 i den nationella mästerskapsserien i herrbasket uppdelat i två skeden, det första skedet där alla föreningar deltar och det andra skedet där endast de bäst placerade föreningarna (matcher om mästerskapstitel, nedan kallade play-off-matcher) respektive de sämst placerade föreningarna deltar (matcher i vilka det avgörs vilka föreningar som fortfarande kommer att ha rätt att delta i division 1 i mästerskapsserien, nedan kallade play-out-matcher).
- 5 Fibas regler om internationella spelarövergångar är i sin helhet tillämpliga på samtliga nationella förbund (artikel 1 b). I fråga om nationella spelarövergångar uppmanas de nationella förbunden att hämta ledning i de internationella reglerna och att upprätta sina egna regler för spelarövergång i Fiba-reglernas anda (artikel 1 c). I dessa regler definieras en utländsk spelare som en spelare som inte är medborgare i den stat där det nationella förbundet som har utfärdat hans licens finns (artikel 2 a). Licensen utgör det nödvändiga tillståndet från ett nationellt förbundet för att en spelare skall kunna spela basket i en förening som är medlem av detta förbundet.
- 6 I artikel 3 c i nämnda regler föreskrivs generellt att föreningarna i de nationella mästerskapsserierna efter utgången av den frist som Fiba fastställt för zonen i fråga i sitt lag inte får ta in spelare som under samma säsong redan har spelat i ett annat land inom samma zon. För den europeiska zonen har fristen för registrering av utländska spelare fastställts till den 28 februari. Efter denna dag är övergång av spelare från andra zoner fortfarande möjlig.
- 7 Enligt artikel 4 a i samma regler skall ett nationellt förbundet, varje gång det får en ansökan om licens rörande en spelare som tidigare har haft licens vid ett förbundet i

ett annat land, erhålla ett avgångsintyg från det sistnämnda förbundet innan det utfärdar en licens för spelaren i fråga.

- 8 Enligt FRBSB:s regler skall det skiljas mellan medlemskap, som knyter spelaren till det nationella förbundet, placering, som anger spelarens anknytning till en viss förening, och kvalifikation, som är det nödvändiga villkoret för att en spelare skall kunna delta i officiella tävlingar. Spelarövergång definieras som ett förfarande varigenom en spelare som är medlem i ett förbund byter placering.
- 9 Artikel 140 och följande artiklar i nämnda regler rör övergångar av spelare som är medlemmar av FRBSB mellan belgiska föreningar, vilka kan äga rum varje år under en viss period, som år 1995 sträckte sig från den 15 april till den 15 maj och år 1996 från den 1 maj till den 31 maj det år som föregår den mästerskaps-serie i vilken den berörda föreningen deltar. Ingen spelare får placeras hos flera än en belgisk förening under en och samma säsong.
- 10 Följande föreskrevs i artikel 244 i samma regler, i den lydelse som var tillämplig vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna i målet vid den nationella domstolen:

”Det är förbjudet att använda spelare som inte har placerats i föreningen eller som är avstängda. Detta förbud gäller även för vänskapsmatcher och turneringar.

...

Överträdelse bestraffas med böter...

Utländska eller professionella spelare (lag av den 24 februari 1978) som blir medlemmar efter den 31 mars under den pågående säsongen är inte längre kvalificerade att spela i tävlingsmatcher, cupmatcher och i play-off-matcher under den pågående säsongen.”

- 11 I artikel 245.4 föreskrevs följande:

”Spelare som är utländska medborgare, inbegripet medborgare i EU, är endast kvalificerade om de har uppfyllt formaliteterna för medlemskap, placering och kvalifikation. De skall dessutom uppfylla villkoren i FIBA:s regler för att erhålla en licens....”

Twisten vid den nationella domstolen

- 12 Jyri Lehtonen är basketspelare och finsk medborgare. Under säsongen 1995/1996 spelade han i ett lag som deltog i den finska mästerskapsserien och anställdes i slutet av denna serie av Castors Braine, en förening som är medlem av FRBSB, för att delta i slutskedet av den belgiska mästerskapsserien för säsongen 1995/1996. Parterna ingick i detta syfte den 3 april 1996 ett anställningsavtal enligt vilket Jyri Lehtonen skulle få 50 000 BEF netto i månaden i fast lön och 15 000 BEF extra för varje match som föreningen vann. Denna anställning registrerades vid FRBSB den 30 mars 1996. Ursprungsförbundet hade utfärdat avgångsintyget den 29 mars 1996. FRBSB underrättade den 5 april 1996 Castors Braine om att för det fall Fiba inte utfärdade någon licens skulle föreningen kunna bli föremål

för påföljder och att om den lät Jyri Lehtonen spela skulle den göra det på egen risk.

- 13 Trots denna varning lät Castors Braine Jyri Lehtonen spela under matchen den 6 april 1996 mot Belgacom Quaregnon. Castors Braine vann denna match. Tävlingssektionen vid FRBSB bestraffade den 11 april 1996 Castors Braine efter ett klagomål som inlämnats av Belgacom Quaregnon och fastställde att Castors Braine hade förlorat den match där Jyri Lehtonen hade deltagit, i strid med Fibas regler om spelarövergångar inom den europeiska zonen, med ett schablonmässigt slutresultat 0—20. I den följande matchen mot Pepinster skrev Castors Braine in Jyri Lehtonen i spelarförteckningen men lät honom inte spela. Föreningen bestraffades på nytt med en schablonmässig förlust. På grund av den risk föreningen löpte att utsättas för nya bestraffningar varje gång den skrev in Jyri Lehtonen i spelarförteckningen, eller till och med att bli nedflyttad till en lägre division vid tredje förseelsen, beslutade Castors Braine att avstå från Jyri Lehtonens tjänster vid play-off-matcherna.
- 14 Jyri Lehtonen och Castors Braine stämde den 16 april 1996 FRBSB inför Tribunal de première instance de Bruxelles och ansökte om interimistiska åtgärder. De yrkade i huvudsak att FRBSB skulle förpliktas att undanröja påföljden enligt vilken Castors Braine skulle betraktas som förlorare i matchen av den 6 april 1996 mot föreningen Belgacom Quaregnon och att FRBSB skulle förbjudas att ålägga föreningen några påföljder som förhindrade den att låta Jyri Lehtonen spela i den belgiska mästerskapsserien under säsongen 1995/1996, vid vite om 100 000 BEF per dag vid försenat verkställande av beslutet.
- 15 Parterna i målet vid den nationella domstolen kom den 17 april 1996 överens om att begära att ett förhandsavgörande skulle inhämtas från EG-domstolen, eftersom tvisten inte kunde avgöras utan EG-domstolens dom. Under dessa

omständigheter skulle påföljden enligt vilken Castors Braine skulle betraktas som förlorare bibehållas, Castors Braine skulle inte ådömas böter och den sistnämnda föreningen skulle avstå från att låta Jyri Lehtonen spela i play-off-matcherna, medan parterna förbehöll sig alla rättigheter i övrigt.

- 16 Vid sammanträdet den 19 april 1996 begärde BLB att få intervensera till stöd för FRBSB:s yrkanden, och parterna lämnade in sina samstämmiga yrkanden.

Tolkningsfrågan

- 17 I beslutet av den 23 april 1996 ansåg Tribunal de première instance de Bruxelles för det första att det inte fanns något hinder för att den skulle ställa en tolkningsfråga till EG-domstolen. Tribunal ansåg vidare att kravet avseende skyndsamhet utan tvivel var uppfyllt vid den tidpunkt då talan väcktes, eftersom Castors Braine ville använda Jyri Lehtonen i de kommande matcherna i mästerskapsserien. Den nationella domstolen beaktade slutligen den överenskommelse som träffats mellan parterna, i syfte att möjliggöra att en begäran om förhandsavgörande skulle ställas till EG-domstolen, enligt vilken överenskommelse Castors Braine skulle avstå från att låta Jyri Lehtonen spela under hela den pågående mästerskapsserien, varvid FRBSB i sin tur skulle avstå från samtliga påföljder.
- 18 Det är under dessa omständigheter som Tribunal de première instance de Bruxelles, efter att ha protokollfört BLB:s interventionsansökan, beslutade att förklara målet vilande och ställa följande fråga till domstolen:

”Strider bestämmelser utfärdade av ett idrottsförbund, som innebär förbud för en förening att använda en spelare för tävlingsspel, om han har anställts efter en viss

dag, mot Romfördraget (i synnerhet artiklarna 6, 48, 85 och 86), när det rör sig om en professionell spelare som är medborgare i en av Europeiska unionens medlemsstater, oberoende av de idrottsliga skäl som åberopats av förbunden för att motivera nämnda bestämmelser, det vill säga behovet av att undvika att tävlingarna påverkas?”

Domstolens behörighet att besvara tolkningsfrågan och frågans upptagande till sakprövning

- 19 Domstolen fastställde i dom av den 21 april 1988 i mål 338/85, Fratelli Pardini (REG 1988, s. 2041), punkt 11, och av den 4 oktober 1991 i mål C-159/90, Society for the Protection of Unborn Children Ireland (REG 1991, s I-4685), punkt 12, att en nationell domstol inte är behörig att, med stöd av artikel 177 i fördraget, begära att domstolen meddelar förhandsavgörande i en fråga om inte ett mål är anhängiggjort vid den nationella domstolen, inom ramen för vilket den skall träffa ett avgörande för vilket förhandsavgörandet är relevant. Däremot är domstolen inte behörig att meddela förhandsavgörande om förfarandet vid den hänskjutande nationella domstolen redan är avslutat vid tidpunkten för begäran.
- 20 Under det förevarande förfarandet har den hänskjutande domstolen, efter att ha tagit del av avtalet mellan parterna, beslutat att ställa domstolen en tolkningsfråga samtidigt som den har skjutit upp avgörandet i övrigt. Detta innebär att den nationella domstolen fortfarande har att ta ställning till frågan huruvida de påföljder som har ålagts Castors Braine är rättsenliga med hänsyn till gemenskapsrätten och till påföljdernas eventuella konsekvenser. Den nationella domstolen skall då ta ett avgörande vid vilket den nödvändigtvis måste ta hänsyn

till EG-domstolens dom. Det är följaktligen omöjligt att hävda att den nationella domstolen, som har handlat inom ramen för ett interimistiskt förfarande, inte är behörig att ställa en tolkningsfråga till EG-domstolen och att denna inte är behörig att besvara den.

- 21 Den italienska regeringen och kommissionen har hävdats att den ställda frågan inte kan tas upp till sakprövning, eftersom beslutet om hänskjutande inte innehåller en tillräcklig redogörelse för den rättsliga och faktiska bakgrunden till tvisten vid den nationella domstolen.

- 22 Enligt fast rättspraxis krävs att den nationella domstolen klargör den faktiska och rättsliga bakgrunden till de frågor som ställs, eller att den åtminstone förklarar de faktiska omständigheter som ligger till grund för dessa frågor, eftersom det är nödvändigt att komma fram till en tolkning av gemenskapsrätten som är användbar för den nationella domstolen. Detta krav är av särskild betydelse på vissa områden, exempelvis konkurrensområdet, som kännetecknas av komplicerade faktiska och rättsliga förhållanden (se bland annat dom av den 26 januari 1993 i de förenade målen C-320/90—C 322/90, Telemarsicabruzzo m.fl., REG 1993, s. I-393, punkterna 6 och 7, svensk specialutgåva, volym 14, s. 1, samt domarna av den 21 september 1999 i mål C-67/96, Albany, REG 1999, s. I-5751, punkt 39, och i de förenade målen C-115/97—C-117/97, Brentjens', REG 1999, s. I-6025, punkt 38).

- 23 Den information som tillhandahålls i de frågor som ställs i begäran om förhandsavgörande skall inte bara göra det möjligt för domstolen att lämna användbara svar utan också ge såväl medlemsstaternas regeringar som andra berörda parter möjlighet att avge yttranden i enlighet med artikel 20 i EG-stadgan för domstolen. Det åligger domstolen att se till att denna möjlighet finns, eftersom det enligt nyssnämnda bestämmelse endast är begäran om förhandsavgörande som de berörda parterna skall underrättas om (se bland annat beslut av

den 23 mars 1995 i mål C-458/93, Saddik, REG 1995, s. I-511, punkt 13, samt domarna i de ovannämnda målen Albany, punkt 40, och Brentjens', punkt 39).

24 Vad gäller målet vid den nationella domstolen framgår det av de yttranden som parterna, medlemsstaternas regeringar och kommissionen har inlämnat, i enlighet med nämnda bestämmelse i EG-stadgan för domstolen, att uppgifterna i beslutet om hänskjutande har gjort det möjligt för dem att på ett användbart sätt ta ställning till den fråga som har ställts till domstolen om fördragets regler om fri rörlighet för arbetstagare.

25 Även om den italienska regeringen med fog har gjort gällande att de uppgifter som den hänskjutande domstolen har lämnat inte gjorde det möjligt för den att ta ställning till om Jyri Lehtonen i målet vid den nationella domstolen skall anses som en arbetstagare i den mening som avses i artikel 48 i fördraget, har denna regering och de övriga berörda parterna kunnat inkomma med yttranden på grundval av nämnda domstols uttalanden avseende de faktiska omständigheterna.

26 Uppgifterna i beslutet om hänskjutande har för övrigt kompletterats med uppgifter som framgår av de handlingar som översänts av den nationella domstolen samt av de skriftliga yttranden som inlämnats till domstolen. Samtliga dessa uppgifter återgavs i förhandlingsrapporten och delgavs medlemsstaternas regeringar samt övriga berörda parter inför sammanträdet, under vilket de i förekommande fall kunde ha kompletterat sina yttranden (se i detta avseende även domarna i de ovannämnda målen Albany, punkt 43, och Brentjens', punkt 42).

27 De uppgifter som den nationella domstolen har lämnat ger, i förekommande fall tillsammans med de uppgifter som nämnts ovan, dessutom EG-domstolen en

tillräcklig kännedom om den faktiska och rättsliga bakgrunden till tvisten vid den nationella domstolen för att EG-domstolen skall kunna tolka fördragets regler om principen om icke-diskriminering på grund av nationalitet och om fri rörlighet för arbetstagare med avseende på den situation som är föremål för denna tvist.

- 28 I den utsträckning som frågan avser konkurrensregler som är tillämpliga på företag anser domstolen däremot att den inte har fått tillräckliga uppgifter för att kunna definiera den eller de marknader som är i fråga i målet vid den nationella domstolen. Av beslutet om hänskjutande framgår inte heller klart vad för slags företag och hur många sådana som utövar sin verksamhet på denna marknad eller på dessa marknader. Den hänskjutande domstolens uppgifter gör det dessutom inte möjligt för EG-domstolen att pröva huruvida det förekommer handel mellan medlemsstaterna och, om så är fallet, omfattningen därav eller huruvida handeln kan påverkas av reglerna om spelarövergång.
- 29 Beslutet om hänskjutande innehåller således inte nödvändiga uppgifter för att uppfylla de krav som angetts i punkterna 22 och 23 i förevarande dom vad gäller konkurrensreglerna.
- 30 Av vad som anförts ovan följer att domstolen skall besvara den ställda frågan till den del den avser tolkningen av fördragets regler om principen om icke-diskriminering på grund av nationalitet och om fri rörlighet för arbetstagare. Vad gäller tolkningen av konkurrensreglerna för företag kan frågan däremot inte tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 31 Mot bakgrund av vad som har anförts ovan skall den ställda frågan uppfattas så, att den i huvudsak rör huruvida artiklarna 6 och 48 i fördraget utgör hinder för att tillämpa regler som i en medlemsstat har utfärdats av idrottsförbund och enligt vilka en basketförening i matcher i den nationella mästerskapsserien inte får använda spelare från andra medlemsstater om spelarövergången har ägt rum efter en viss dag.

Fördragets tillämpningsområde

- 32 Domstolen påminner inledningsvis, med beaktande av gemenskapens mål, att idrottsutövande omfattas av gemenskapsrätten för så vitt den utgör en ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 2 i EG-fördraget (nu artikel 2 EG i ändrad lydelse) (se dom av den 12 december 1974 i mål 36/74, Walrave och Koch, REG 1974, s. 1405, punkt 4, svensk specialutgåva, volym 2, s. 409, och av den 15 december 1995 i mål C-415/93, Bosman, REG 1995, s. I-4921, punkt 73). Domstolen har för övrigt medgett att idrottsverksamheten har en beaktansvärd social betydelse inom gemenskapen (se domen i det ovannämnda målet Bosman, punkt 106).
- 33 Denna rättspraxis stöds för övrigt av förklaring nr 29 om idrott, vilken bifogats slutakten från den konferens som antog Amsterdamfördraget. Där betonas idrottens sociala betydelse, och Europeiska unionens organ uppmanas att särskilt uppmärksamma det som är särskilt kännetecknande för amatöridrotten.

Förklaringen överensstämmer med nämnda rättspraxis såvitt den avser situationer där idrottsutövande utgör ekonomisk verksamhet.

- 34 Regler eller praxis genom vilka utländska spelare utesluts från vissa matcher av andra än ekonomiska skäl, beroende på dessa matchers särskilda karaktär och inramning, och som endast berör idrotten som sådan — såsom i fråga om landskamper — står inte i strid med fördragsbestämmelserna om fri rörlighet för personer. Denna begränsning får emellertid inte gå utöver dess syfte och kan inte åberopas för att utesluta all verksamhet som rör en viss idrott från fördragets tillämpningsområde (dom av den 14 juli 1976 i mål 13/76, Donà, REG 1976, s. 1333, punkterna 14 och 15, svensk specialutgåva, volym 3, s. 169, och domen i det ovannämnda målet Bosman, punkterna 76 och 127).
- 35 Vad gäller de omtvistade reglernas karaktär framgår det av domarna i de ovannämnda målen Walrave och Koch (punkterna 17 och 18) och Bosman (punkterna 82 och 83) att de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om fri rörlighet för personer och om friheten att tillhandahålla tjänster inte bara reglerar offentliga myndigheters verksamhet. De omfattar även andra former av reglering, som avser att på ett kollektivt sätt reglera förvärvsarbete och tillhandahållande av tjänster. Avskaffandet mellan medlemsstaterna av hindren för fri rörlighet för personer och för friheten att tillhandahålla tjänster skulle nämligen äventyras, om avskaffandet av statliga hinder skulle kunna motverkas av hinder som följer av att sammanslutningar och förbund som inte är offentligrättsligt reglerade utövar sin rättsliga autonomi.
- 36 Av detta följer att fördraget, och i synnerhet dess artiklar 6 och 48, kan tillämpas på idrottsverksamhet och på regler som har slagits fast av idrottssammanslutningar, såsom verksamheten och reglerna i fråga i målet vid den nationella domstolen.

Principen om icke-diskriminering på grund av nationalitet

- 37 Det framgår av fast rättspraxis att artikel 6 i fördraget — i vilken det allmänna förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet slås fast — endast kan tillämpas självständigt i situationer som omfattas av gemenskapsrätten, men för vilka det inte har föreskrivits några särskilda regler om icke diskriminering i fördraget (se bland annat dom av den 10 december 1991 i mål C-179/90, *Merci convenzionali porto di Genova*, REG 1991, s. I-5889, punkt 11, svensk specialutgåva, volym 11, s. 507, och av den 14 juli 1994 i mål C-379/92, *Peralta*, REG 1994, s. I-3453, punkt 18, svensk specialutgåva, volym 16).
- 38 I fråga om anställda har denna princip emellertid genomförts och konkretiserats genom artikel 48 i fördraget.

Förekomsten av ekonomisk verksamhet och frågan huruvida Jyri Lehtonen är att anse som arbetstagare

- 39 Med beaktande av vad som anförts ovan och av diskussionerna vid domstolen skall det prövas om en sådan basketspelare som Jyri Lehtonen kan anses utöva ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 2 i fördraget och särskilt om han kan betraktas som arbetstagare i den mening som avses i artikel 48 i samma fördrag.
- 40 Inom ramen för det samarbete som har införts mellan de nationella domstolarna och EG-domstolen vid begäran om förhandsavgörande, åligger det de nationella domstolarna att fastställa och bedöma de faktiska omständigheterna i målet (se

bland annat dom av den 3 juni 1986 i mål 139/85, Kempf, REG 1986, s. 1741, punkt 12; svensk specialutgåva, volym 8, s. 629) och EG-domstolen att tillhandahålla de nationella domstolarna de uppgifter om gemenskapsrättens tolkning som är nödvändiga för att de skall kunna lösa tvisten (dom av den 22 maj 1990 i mål C-332/88, Alimenta, REG 1990, s. I-2077, punkt 9).

- 41 Enligt beslutet om hänskjutande är Jyri Lehtonen en professionell basketspelare. Han och Castors Braine har till domstolen inlämnat det anställningsavtal som har nämnts i punkt 12 i förevarande dom, enligt vilket en fast månadslön och premier skulle betalas.
- 42 Vad vidare beträffar begreppen ekonomisk verksamhet och arbetstagare i den mening som avses i artiklarna 2 respektive 48 i fördraget, fastställer dessa artiklar tillämpningsområdet för en av de grundläggande friheter som garanteras genom fördraget och kan därför inte tolkas restriktivt (se i detta avseende dom av den 23 mars 1982 i mål C-53/81, Levin, REG 1982, s. 1035, punkt 13; svensk specialutgåva, volym 6, s. 335).
- 43 Vad särskilt beträffar det första av dessa begrepp framgår det av fast rättspraxis (domen i det ovannämnda målet Donà, punkt 12, och dom av den 5 oktober 1988 i mål 196/87, Steymann, REG 1988, s. 6159, punkt 10; svensk specialutgåva, volym 9, s. 751) att verksamhet som utövas som avlönat arbete eller som tjänster mot betalning skall anses utgöra ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 2 i fördraget.
- 44 Såsom domstolen har fastställt i domarna i de ovannämnda målen Levin, punkt 17, och Steymann, punkt 13, skall dock den verksamhet som utövas vara faktisk och verklig och den får inte vara sådan att den enbart framstår som marginell eller accessorisk.
- 45 Begreppet arbetstagare skall enligt fast rättspraxis inte tolkas olika beroende på vilken nationell lagstiftning det är fråga om, utan begreppet måste ges en

gemenskapsrättslig definition. Detta begrepp skall definieras enligt de objektiva kriterier som kännetecknar ett anställningsförhållande, med beaktande av de berörda personernas rättigheter och skyldigheter. Det viktigaste kännetecknet för ett anställningsförhållande är att en person, under en viss tid, mot ersättning utför arbete åt någon annan mot ekonomiskt vederlag och under dennes ledning (se bland annat dom av den 3 juli 1986 i mål 66/85, Lawrie-Blum, REG 1986, s. 2121, punkterna 16 och 17; svensk specialutgåva, volym 8, s. 661).

- 46 Det framgår emellertid av den bedömning av sakhållandena som den hänskjutande domstolen har gjort samt av de handlingar som har företetts för EG-domstolen att Jyri Lehtonen hade ingått ett avtal med en förening i en annan medlemsstat för att utöva verksamhet som anställd inom denna stats territorium. Såsom käranden i målet vid den nationella domstolen med rätta har framhållit har han genom att göra detta antagit ett faktiskt erbjudande om anställning i den mening som avses i artikel 48.3 a i fördraget.

Förekomsten av ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare

- 47 Eftersom en sådan basketspelare som Jyri Lehtonen skall betecknas som arbetstagare i den mening som avses i artikel 48 i fördraget, skall det prövas om de regler om frister för spelarövergångar som avses i punkt 6 och i punkterna 9—11 i förevarande dom utgör ett hinder för fri rörlighet för arbetstagare, som är förbjudet enligt nämnda bestämmelse.
- 48 I detta avseende står det klart att striktare frister för spelarövergång tillämpas på spelare från en annan belgisk basketförening.

- 49 Dessa regler kan likväl begränsa den fria rörligheten för spelare som vill utöva verksamhet i en annan medlemsstat, genom att hindra belgiska föreningar från

att i matcher i mästerskapsserien använda basketspelare från andra medlemsstater när dessa har anställts efter en viss dag. Nämnade regler utgör följaktligen ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare (se i detta avseende domen i det ovannämnda målet Bosman, punkterna 99 och 100).

- 50 Att dessa klausuler inte rör dessa spelares anställning — vilken inte begränsas — utan den möjlighet deras föreningar har att använda dem i officiella matcher saknar betydelse. Eftersom deltagandet i dessa matcher utgör det väsentliga syftet med en professionell spelares verksamhet, är det uppenbart att en regel genom vilken deltagandet begränsas även inskränker den berörde spelarens anställningsmöjligheter (se domen i det ovannämnda målet Bosman, punkt 120).

Huruvida hindret är berättigat

- 51 Eftersom förekomsten av ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare således har bevisats, skall det prövas om detta hinder är objektivt berättigat.
- 52 FRBSB och BLB samt alla regeringar som har inkommit med yttranden till domstolen har hävdats att reglerna avseende frister för spelarövergångar berättigas av andra skäl än ekonomiska, vilka endast berör idrotten som sådan.
- 53 Domstolen konstaterar i detta sammanhang att frister för spelarövergångar kan tjäna syftet att säkerställa att idrottstävlingar äger rum på ett korrekt sätt.

- 54 Sena spelarövergångar skulle nämligen på ett avsevärt sätt kunna påverka ett lags idrottsliga förmåga under en pågående mästerskapsserie, vilket således skulle kunna äventyra jämförbarheten mellan de resultat som de olika lag som deltar i denna mästerskapsserie har uppnått och följaktligen hela mästerskapsseriens riktiga förlopp.
- 55 Risken härför är särskilt uppenbar när det rör sig om en idrottstävling som äger rum enligt reglerna för division 1 i den belgiska mästerskapsserien för basket. De lag som får delta i play-off-matcherna eller skall spela play-out-matcher skulle nämligen kunna dra fördel av sena spelarövergångar för att förstärka sina lag inför mästerskapsseriens slutskede, till och med inför en enda avgörande match.
- 56 De åtgärder som idrottsförbunden vidtar för att säkerställa tävlingarnas riktiga förlopp får emellertid inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade syftet (se domen i det ovannämnda målet Bosman, punkt 104).
- 57 I målet vid den nationella domstolen framgår det av reglerna om frister för spelarövergångar att den sista dag som gäller för spelare från ett förbund som inte tillhör den europeiska zonen är den 31 mars i stället för den 28 februari, vilken är en frist som endast är tillämplig på spelare från ett förbund inom den europeiska zonen, som omfattar medlemsstaternas förbund.
- 58 Vid en första anblick förefaller en sådan reglering att gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade syftet. Av handlingarna i målet framgår nämligen inte att en övergång mellan den 28 februari och den 31 mars av en spelare från ett förbund inom den europeiska zonen medför större risker för ett korrekt genomförande av mästerskapsserien än en övergång inom samma period av en spelare från ett förbund som inte tillhör nämnda zon.

- 59 Det ankommer emellertid på den nationella domstolen att pröva i vilken utsträckning en sådan särbehandling är berättigad av objektiva skäl som endast berör idrotten som sådan eller som beror på skillnader mellan den situation som en spelare från ett förbund inom den europeiska zonen befinner sig i respektive den situation som spelare från ett förbund som inte tillhör nämnda zon befinner sig i.
- 60 Mot bakgrund av vad som anförts ovan skall den ställda frågan i sin omformulerade lydelse besvaras så, att artikel 48 i fördraget utgör hinder för att tillämpa regler som i en medlemsstat har utfärdats av idrottsförbund och enligt vilka en basketförening i matcher i den nationella mästerskapsserien inte får använda spelare från andra medlemsstater om spelarövergången har ägt rum efter en viss dag, när denna dag infaller tidigare än den dag som gäller för övergång av spelare från vissa tredje länder, för så vitt en sådan särbehandling inte är berättigad av objektiva skäl som endast berör idrotten som sådan eller som beror på skillnader mellan den situation som en spelare från ett förbund inom den europeiska zonen befinner sig i respektive den situation som spelare från ett förbund som inte tillhör nämnda zon befinner sig i.

Rättegångskostnader

- 61 De kostnader som har förorsakats den danska, den tyska, den grekiska, den spanska, den franska, den italienska och den österrikiska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående den fråga som genom beslut av den 23 april 1996 har ställts av Tribunal de première instance de Bruxelles — följande dom:

Artikel 48 i EG-fördraget (nu artikel 39 EG i ändrad lydelse) utgör hinder för att tillämpa regler som i en medlemsstat har utfärdats av idrottsförbund och enligt vilka en basketförening i matcher i den nationella mästerskapsserien inte får använda spelare från andra medlemsstater om spelarövergången har ägt rum efter en viss dag, när denna dag infaller tidigare än den dag som gäller för övergång av spelare från vissa tredje länder, för så vitt en sådan särbehandling inte är berättigad av objektiva skäl som endast berör idrotten som sådan eller som beror på skillnader mellan den situation som en spelare från ett förbund inom den europeiska zonen befinner sig i respektive den situation som spelare från ett förbund som inte tillhör nämnda zon befinner sig i.

Schintgen

Hirsch

Ragnemalm

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 april 2000.

R. Grass

J.C. Moitinho de Almeida

Justitiesekreterare

Ordförande på sjätte avdelningen